

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Uudistus on lähtökohtaisesti hyvä, joka erityisesti tässä työllisyystilanteessa tukee myös korkeastikoulutettuja ryhmiä, joiden työllistyminen on vaikeaa, jatko- ja täydennyskoulutuksen osalta. Lisäksi uudistus madaltaa kynnystä aloittaa yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja myös niillä yli 25 vuotiailla työttömillä, jotka eivät ole vielä päässeet tutkinto-opiskelijoiksi.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

Uudistus vähentää työllisyysalueella tarvetta käyttää aikaa työttömyysturva-asioiden selvittämiseen ja sitä kautta voidaan keskittyä enemmän ydintekemiseen mm. työn tarjoamiseen työnhakijoille.

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

Uudistus vähentää työllisyysalueella tarvetta käyttää aikaa työttömyysturva-asioiden selvittämiseen ja sitä kautta voidaan keskittyä enemmän ydintekemiseen mm. työn tarjoamiseen työnhakijoille.

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Vaikutukset työmarkkinoille ovat arvioitavissa sinänsä vähäisiksi, vaikka yksittäisissä tapauksissa se voi vähentää halukkuutta tehdä lyhytkestoisia työmahdollisuuksia. Pitkällä tähtäimellä tämä kuitenkin parantaa työllistymismahdollisuuksia, kuten hallituksen esityksessä on arvioitukin.

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidättekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta

tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

Vaikutukset työmarkkinoille ovat arvioitavissa sinänsä vähäisiksi, vaikka yksittäisissä tapauksissa se voi vähentää halukkuutta tehdä lyhytkestoisia työmahdollisuuksia. Pitkällä tähtäimellä tämä kuitenkin parantaa työllistymismahdollisuuksia, kuten hallituksen esityksessä on arvioitukin.

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

-

Hyttinen Tero
Kittilän kunta - Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysaluejaosto